

Պատկերներ բոլոր երկրների, միացե՛ք

ՀԿ(Բ)Պ ԿԵՆՏԿՈՄԻ
ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻ ԵՎ
ԱԳԻՏԱՅԻԱՅԻ ԲԱԺԻՆ

Ներքապույտի ԲԼՈՎՆՈՏ

№ 5

Մ Ս Բ Տ

1951

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

էջ

ՍՍՌՄ ՄԻՆԻՍՏՐՆԵՐԻ ՍՈՎԵՏՈՒՄ ԵՎ ՀԱՄԿ(Բ)Պ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՈՒՄ	
ՊԱՐԵՆԱՅԻՆ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ- ՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆՐԱԾԱԽ ԳՆԵՐԻ ՆՈՐ ԻՋԵՅՄԱՆ ՄԱՍԻՆ	1
Ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքի նոր խնդիրները	7
Լ. ՇԱՀԲԱԶՅԱՆ.— Գարնանացունք և ագիտատոր- ների խնդիրները	13
Գեպի ՀԿ(Բ)Պ 15-րդ համագումարը	
Մ. ԱՍԱՏՐՅԱՆ.— Երևանի «Ավտոդետալ» գոր- ծարանի կոլեկտիվի նախաձեռնությամբ	21
Նյութեր գրայցների համար	
Հ. ԱԶԻԶԲԵԿՅԱՆ.— Երևան քաղաքի Միկոյանի սայունը	31
Հ. ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ.— Ի՞նչ որոշեց Խաղաղության Համաշխարհային Խորհրդի առաջին սեսիան ՆՈՐ ԳՐԲԻՐ	37 49

Խմբագրության հասցեն.— Երևան, ՀԿ(Բ)Պ
Կենտկոմ, Պրոպագանդայի և ագիտացիայի բաժին:
Հեռախոս՝ 2—52—78:

ՍՍՌՄ ՄԻՆԻՍՏՐՆԵՐԻ ՍՈՎԵՏՈՒՄ ԵՎ ՀԱՄԿ(Բ) Պ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՈՒՄ

ՊԱՐԵՆԱՅԻՆ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆՐԱ- ԾԱԽ ԳՆԵՐԻ ՆՈՐ ԻՋԵՅՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

1950 թվականին արդյունաբերության և
գյուղատնտեսության զարգացման ասպա-
րեզում ձեռք բերված նոր հաջողությունների,
աշխատանքի արտադրողականության բարձ-
րացման և արտադրանքի ինֆնարմեքի իջեց-
ման կապակցությամբ Սովետական Կառա-
վարությունը և ՀամԿ(Բ)Պ Կենտրոնական Կո-
միտեն հնարավոր համարեցին իրագործել
մասսայական սպառման ապրանքների պե-
տական մանրածախ գների նոր՝ թվով չոր-
րորդ, իջեցում:

ՍՍՌ Միության Մինիստրների Սովետը և
ՀամԿ(Բ)Պ Կենտրոնական Կոմիտեն ՈՐՈՇԵ-
ՑԻՆ..

1. 1951 թվականի մարտի 1-ից պարենա-
յին և արդյունաբերական ապրանքների պե-

65-6851

տական մանրամասն գները իջեցնել հետևյալ չափերով.

ՀԱՅ ԵՎ ԲՈՒԿԵՂԵՆ

Տարեկանի, ցորենի հաց, բուլկի, բարանկի և այլ բուլկեղեն	15 %-ով
Դրոժ	15 %-ով

ԱԼՅՈՒՐ

Տարեկանի, ցորենի, եգիպտացորենի ալյուր և այլ ալյուր	15 %-ով
--	---------

ԿՐՈՒՊԱ, ԲՐԻՆՁ ԵՎ ԼՈՐԱԶԳԻ ԿՈՒՆՏՈՒՐԱՆԵՐ

Կորեկաձավար, գրեշիխա, այլ կրուպեղեն, բրինձ, սիսեռ և այլ լոբազգի կուլտուրաներ	15 %-ով
--	---------

ՄԱԿԱՐՈՆԵՂԵՆ ԵՎ ՍՆՆԴԻ ԿՈՆՅԵՆՏՐԱՏՆԵՐ

Մակարոն, վերմիշել, լապշա և սննդի կոնցենտրատներ	15 %-ով
--	---------

ՀԱՅԱՀԱՏԻԿ ԵՎ ՖՈՒՐԱԺ

Տարեկան, ցորեն, վարսակ, գարի և հացահատիկի այլ տեսակներ, բեփ, բուսպ, կոմբինացված կեր. խոտ և ծղնոտ	15 %-ով
--	---------

— 2 —

ՄԻՍ ԵՎ ՄՍԱՄԹԵՐՔՆԵՐ

Տավարի միս, ոչխարի միս, խոզի միս, բռնուն, երշիկ, սոսիսկի, սարգելկա, կոտլետ, մսի, մսաբուսական ու նարպա-լոբեղեն պահածոներ և այլ մսամթերքներ	15 %-ով
---	---------

ԶՈՒԿ ԵՎ ԶԿՆԵՂԵՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Զուկ, սելո, ձկան պահածոներ, սև և կարմիր ձկնկիթ և այլ ձկնեղեն ապրանքներ	10 %-ով
--	---------

ՅՈՒՂԵՂԵՆ, ՊԱՆԻՐ, ԿԱԹՆԱՄԹԵՐՔՆԵՐ

Կենդանական յուղ	15 %-ով
-----------------	---------

Սննդի նարպ, մարգարին, պանիր, կաթ ու կաթնամթերքներ, կաթի պահածոներ, պաղպաղակ և ձու	10 %-ով
---	---------

ՀՐՈՒՇԱԿԵՂԵՆ ԵՎ ՆՊԱՐԵՂԵՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Պեչենի, վաֆլի, կեկս, պիրոժնի, տորտ, պրյանիկ և այլուրից պատրաստված այլ հրուշակեղեն	10 %-ով
---	---------

Թեյ, սուրճ, թեյի, սուրճի և կակաո խմիչքներ	10 %-ով
---	---------

Աղ	21 %-ով
----	---------

ՕՂԻ, ԼԻԿՅՈՐ ԵՎ ԿՈՆՅԱԿ

Օղի, լիկյորներ, պաղօղի և քրմօղի	10 %-ով
Կոնյակ	10 %-ով

— 3 —

ՏՈՄԱՏԻ ԵՎ ՄՐԳԵՂԵՆԻ ՀՅՈՒԹԵՐ

Տոմատի ու մրգեղենի հյութեր և սոուսներ 10 %-ով

ՍՈՅԱՅԻՅ ՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾ ՄԹԵՐՔՆԵՐ

Սոյայի պանիր, կեֆիր, սոուսներ, սոյաբլիների ալյուր և սոյայից պատրաստված այլ մթերքներ 15 %-ով

ՕՃԱՌ ԵՎ ՊԱՐՑՅՈՒՄԵՐԱՅԻՆ-ԿՈՍՄԵՏԻԿ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Լվացֆի և ձեռֆի օճառ 15 %-ով

Դուխաներ, օդեկոլոններ, սյուրպրի-գային նվիրատուիքեր և պարֆյումերային-կոսմետիկ այլ ապրանքներ 10 %-ով

ԾԽԱԽՈՏ

Գլանակներ, սիգարետներ և ծխախոտ 10 %-ով

Մախորկա 15 %-ով

ԿԱՀՈՒՅՔ

Սեղաններ, աթոռներ, պահարաններ, բազմոցներ և կահույքի այլ տեսակներ 20 %-ով

Մետաղյա մանրակալներ 20 %-ով

— 4 —

ՀԱԽՃԱՊԱԿԵ, ՃԵՆԱՊԱԿԵ ԵՎ ԱՊԱԿՅԱԻՐՆԵՐ

Հախճապակե, նենապակե ամանեղեն և գեղարվեստական իրեր 20 %-ով

Քեյի բաժակներ և այլ ապակյա ու տնտեսական ամանեղեն, լամպեր և հայելիներ 10 %-ով

ԼՈՒՅԿԻ, ԿԵՐՈՍԻՆ ԵՎ ԲԵՆԶԻՆ

Լուցկի 20 %-ով

Կերոսին 22 %-ով

Բենզին 20 %-ով

ՌԱԴԻՈԸՆԴՈՒՆԻՉՆԵՐ, ՀԵՄԱՆԻՎՆԵՐ, ՄՈՏՈՑԻԿԼԵՏՆԵՐ ԵՎ ԺԱՄԱՅՈՒՅՅՆԵՐ

Ռադիոընդունիչներ և այլ ռադիո-ապրանքներ 10 %-ով

Հեծանիվներ, մոտոցիկլետներ և դրանց պահեստի մասեր 10 %-ով

Ձեռֆի, գրպանի և այլ ժամացույցներ 10 %-ով

ՇԻՆԱՆՅՈՒԹԵՐ

Շիֆեր և փափուկ ծածկ 20 %-ով

Պատուհանի ապակի 20 %-ով

Մեխ և զլանված երկաթալար 10 %-ով

Տանիքի և տեսակավոր քիթեղ 10 %-ով

— 5 —

Ֆեմենա	10 %-ով
Պաստառ	10 %-ով
ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ	
Կարի մեքենաներ և դրանց պահես- տի մասեր	10 %-ով
Մաղաղցներ, կերոսինկաներ, կերո- գազեր, պրիմուսներ և դրանց պահեստի մասեր	10 %-ով
Դանակներ	10 %-ով
Կողպեքներ	10 %-ով
Երկաթյա իրեր	10 %-ով
Վառարանային ձուլվածք, պլիտայի վրա և ածուխով տափացվող առ- դուկներ	10 %-ով
Կացիններ, բահեր, գերանդիներ և եղաններ	10 %-ով
Թամբա-լծասարքային ապրանքներ	10 %-ով
Պլաստմասայից պատրաստված ի- րեր	10 %-ով
2. Համապատասխանորեն գները իջեցնել ռեստորաններում, հաշարաններում, քեյա- րաններում և հասարակական սննդի ուրիշ ձեռնարկություններում:	

ԱԳԻՏԱՑԻՈՆ-ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՆՈՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Պարտիական կազմակերպությունների ծա-
վալած ադիտացիոն-պրոպագանդիստական
աշխատանքը մեծ դեր խաղաց կոմունիստ-
ների և անպարտիականների ստալինյան
բյուրի փաշտուն հաղթանակում Հայկական
ՍՍՌ Գերագույն Սովետի ընտրությունների
ժամանակ: Ազիտակուլեկտիվները և ամեն մի
ադիտատոր այդ կամպանիայի ժամանակ
կուտակեցին հարուստ փորձ:

Ընտրություններից հետո, մանավանդ
գյուղական շրջաններում դարձան գյուղա-
տնտեսական աշխատանքների սկսման ու
ծավալման ժամանակամիջոցում պարտկազ-
մակերպությունների առջև դրվում են նոր,
պատասխանատու խնդիրներ քաղաքական
ադիտացիայի ծավալման և մասսայական
աշխատանքները կազմակերպելու գործում:

Այդ նոր խնդիրները պահանջում են, որ-
պեսզի թե՛ քաղաքներում և թե՛ գյուղերում
ադիտացիոն-մասսայական աշխատանքի

թափը ոչ միայն շիջեցվի, այլ, ընդհակառակը, ագիտացիոն աշխատանքը վերակառուցվի նոր խնդիրներին համապատասխան, այն փոխադրվի բնակչության բոլոր խավերի մեջ, հիմնարկներում թե՛ արտադրական ձեռնարկություններում, կոլխոզային դաշտերում, թե՛ անասնապահական ֆերմաներում, ինչպես նաև թաղամասերում և տներում:

Հաշվի առնելով այդ խնդիրները, պարտիական կազմակերպությունները միջոցառումներ են ձեռնարկում ագիտացիոն աշխատանքի կազմակերպական կողմն ապահովելու համար:

Գյուղական պարտշրջկոմներից շատերը վերջերս անց են կացրել պարտկազմակերպությունների քարտուղարների և ագիտկուլեկտիվների ղեկավարների միացյալ խորհրդակցություններ և սեմինար պարապմունքներ: Այդ խորհրդակցություններում մանրամասն քննարկվել են ագիտկուլեկտիվների աշխատանքները վերակառուցելու և նախկին ընտրական տեղամասի, օկրուգի փոխարեն ագիտացիան կոլխոզային բրիգադաների ու մեքենատրակտորային կայանների աշխատողների մոտ, դաշտ տեղափոխելու կոնկրետ հարցերը: Բոլոր ագիտկուլեկտիվները պահպանվում են սկզբնական պար-

— 8 —

տիական կազմակերպություններին կից: Նրանց կազմը համալրվում է նոր ագիտատորներով մասնագետներից և ուրիշ կարող ուժերից:

Քաղաքներում և ավաններում նույնպես պարտկազմակերպությունները լայն աշխատանք են կատարում ագիտկուլեկտիվների գործունեությունը ծավալելու արտադրական ձեռնարկություններում, հիմնարկություններում և բնակչության մեջ:

Քաղաքի ռայոններում գումարված ագիտկուլեկտիվների ղեկավարների և պարտկազմակերպությունների քարտուղարների խորհրդակցությունները քննարկելով այդ հարցերը, անհրաժեշտ հրահանգավորում տվեցին տեղերում ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքը կազմակերպելու ուղղությամբ: Սակայն դրանով բավարարվել չի կարելի:

Պարտոռայկոմների պրոպագանդայի և ագիտացիայի բաժինների անհետաձգելի խընդիրն է ագիտկուլեկտիվների աշխատանքը վերակառուցել մինչև վերջը, յուրաքանչյուր ագիտատորին ամրացնել բրիգադայի, ագրեգատի, ցեխի, կամ քաղաքում բնակչության այս կամ այն խմբին՝ ըստ բնակության վայրի: Գործը պետք է կազմակերպել այնպես, որ բոլոր աշխատավորները, տեղ-

— 9 —

տեսուհիները լիովին ներգրավվեն քաղաքական ագիտացիայի մեջ և սիստեմատիկաբար նրանց բացատրվի պարտիայի ու կառավարության քաղաքականությունը:

Ագիտացիոն աշխատանքի նոր խնդիրներից է թեմատիկայի ընդարձակման ու բարելավման հարցը: Անհրաժեշտ է ընդարձակել քաղաքական գրույցների թեմատիկան: Գլխավոր ուշադրությունը դարձնելով Սովետական Միության արտաքին քաղաքականության և ընկեր Ստալինի «Պրավդա»-ի թղթակցի հարցերին տված պատասխանների բացատրությանն ու պարզաբանմանը, ագիտացիայի միջոցով պետք է աշխատավորների մեջ լայնորեն մասսայականացնել խաղաղության Համաշխարհային Խորհրդի պատմական որոշումները, դիմակադերժ անելով ամերիկա-անգլիական ագրեսորներին:

Ագիտացիոն աշխատանքի կարևորագույն խնդիրներից մեկն էլ սովետական կառավարության ներքին քաղաքականության հարցերի, աշխատավորների նյութական բարեկեցության բարելավման գծով պարտիայի և կառավարության կիրառած միջոցառումների պրոպագանդան է. ագիտատորները պետք է գրույցներ անցկացնեն զանազան նոր

— 10 —

իշեցման, սովետական պետական բյուջեի, կոմունիզմի նորակառույցների և ժողովրդական տնտեսության ու կուլտուրայի բնագավառներում ձեռք բերած հաջողությունների մասին:

Գյուղական շրջաններում, կուլտնտեսություններում ու մեքենատրակտորային կայաններում ագիտացիոն աշխատանքի կենտրոնում պետք է դրված լինեն քաղաքական թեմաների հետ միասին նաև ագրո-գոտեխնիկական գիտելիքներին նվիրված գրույցները և զեկուցումները: Անհրաժեշտ է կուլտնտեսականներին, մեքենատրակտորային կայանների և սովխոզների բանվորներին ամեն օր բացատրել սովետական գիտության նվաճումները, առաջավորների փորձը, նրանց սովորեցնել գիտության և առաջավոր փորձի լայն կիրառումով ապահովել բարձր բերքատվությունն ու անասնաբուծության մթերատվության հարաճուն վերելքը:

Ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքի հաջողությունն ամբողջովին կախված է ագիտկուլեկտիվների կազմակերպական ղեկավարությունից: Պարտկազմակերպությունների քարտուղարները, որ միաժամանակ հանդիսանում են ագիտկուլեկտիվների ղեկավարները, պարտավոր են սիստեմատի-

— 11 —

կաբար հրահանգավորել ագիտատորներին, նրանց ցույց տալ կոնկրետ ղեկավարություն և օգնություն, հետևել նրանց աշխատանքին:

Պարտիայի քաղկոմ-շրջկոմների պրոպագանդայի և ագիտացիայի բաժինները պետք է սխտեմատիկաբար կազմակերպեն կոնսուլտացիաներ, դասախոսություններ ու զեկուցումներ ագիտկուլեկտիվների ղեկավարների, ինչպես նաև ագիտատորների համար, նրանց ցույց տալով մեթոդական օգնություն, զինելով քաղաքական և գյուղատնտեսական հարուստ գիտելիքներով, ապահովեն ագիտացիոն աշխատանքի լայն ծավալն ու թափը:

ԳԱՐՆԱՆԱՑԱՆԸ ԵՎ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Մեր ռեսպուբլիկայի կոլտնտեսություններում, ՄՏ կայաններում և սովխոզներում այժմ լարված աշխատանք է կատարվում գարնան-գյուղատնտեսական աշխատանքները բազմակողմանի կերպով նախապատրաստելու գործում:

Արդեն որոշ տեղերում սկսվել է գարնանացանք: Շրջանային պարտիական, սովետական կազմակերպությունների, հողային օրգանների, բոլոր կոլտնտեսականների, ՄՏ կայանների ու սովխոզների աշխատողների մարտական խնդիրն է՝ արագորեն բոլոր կոլտնտեսությունները, ՄՏ կայաններն ու սովխոզները նախապատրաստել գարնանացանին՝ այն բարձր կազմակերպվածությամբ ու ագրոտեխնիկական սեղմ ժամկետում կատարելու համար:

Քոլեկիկների պարտիայի ու սովետական պետության կողմից 1951 թվականին նոր և պատասխանատու խնդիրներ են դրված գյուղատնտեսության աշխատողների առջև:

Գյուղատնտեսության զարգացման 1951 թվականի պլանով նախատեսվում է զգալի չափով բարձրացնել սոցիալիստական դաշտերի բերքատվությունը, հանրային անասնապահության զարգացման արագ վերելքը, ինչպես և ավելացնել գյուղատնտեսական բոլոր կոլտուրաների համախառն բերքը:

1951 թվականը մեր ռեսպուբլիկայի գյուղատնտեսության համար պետք է հանդիսանա ամենաբարձր բերքատվության տարի:

Ռեսպուբլիկայի հացազործները վճռական պայքար են ծավալել՝ ռեսպուբլիկան սեփական հացով ապահովելու վերաբերյալ ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի որոշումը կենսագործելու համար:

Ինչպես հայտնի է, ընկեր Ստալինի նախաձեռնությամբ ընդունված այդ որոշման համաձայն, մոտակա 4—5 տարիների ընթացքում պետք է ընդարձակվի ցորենի ցանքային տարածությունը և ապահովվի նրա բարձր բերքատվությունը, այն հաշվով, որ մոտակա տարիներում ռեսպուբլիկան իրեն լիովին ապահովի սեփական արտադրության հացով:

Միութենական կառավարության կողմից ցույց տրված հսկայական օգնության շնորհիվ, ռեսպուբլիկայի կոլտնտեսությունները

— 14 —

1950 թվականի աշնանացանի պլանը կատարեցին 102,3 տոկոսով. 1949 թվականի համեմատությամբ 1950 թվականի աշնանը 27,6 հազար հեկտարով ավելի աշնանացան կատարվեց:

Այժմ տեղական պարտիական, սովետական կազմակերպությունների, հողային օրգանների խնդիրն է՝ այնպես նախապատրաստել և անցկացնել գարնան-գյուղատնտեսական աշխատանքները, որ հնարավոր լինի գարնանացանին զուգընթաց կատարել աշնանացանի գարնան մշակման աշխատանքները, ժամանակին ու բարձր որակով կատարել աշնանացանի սնուցումը հանքային ու տեղական պարարտանյութերով, փոցխումը, ինչպես և գարնանը հալվող ձյան ջրի հավաքելը և նրանով ցանքային տարածությունների ոռոգումը, դրանով իսկ ապահովելով աշնանացան և գարնան ցորենի ցանքատարածության բերքատվության բարձրացումը:

Բացի այդ, կարևոր խնդիրներից մեկն էլ հանդիսանում է բամբակի, ծխախոտի, շաքարի ձակնդեղի և տեխնիկական մյուս կոլտուրաների բերքատվության զգալի բարձրացումը, որը մեր ժողովրդի բարեկեցության, կոլտնտեսականների ունևոր

— 15 —

կյանքի աղբյուրներից մեկն է: Այս կարևոր խնդիրները կատարելու համար մեր բոլոր կոլտնտեսություններում, ՄՏ կայաններում և սովխոզներում կան ունակ հնարավորություններ:

Այժմ տեղական պարտիական, սովետական կազմակերպությունների, Գյուղատնտեսության մինիստրության ու նրա օրգանների խնդիրն է՝ առաջիկա օրերում լրիվ ու բարձր որակով ավարտել մեքենատրակտորային ու մեքենա-անասնապահական կայանների տրակտորների ու այլ գյուղատնտեսական մեքենաների նորոգումները: Դրա հետ միասին առանձնակի ուշադրություն պետք է դարձնել մեխանիզատորական կադրերի պատրաստման ու վերապատրաստման գործին, այն հաշվով, որ պեսզի բոլոր ՄՏ կայանները, տրակտորային բրիգադաներն ապահովված լինեն երկհերթ աշխատանքի համար որակյալ տրակտորիստներով, որպեսզի ամեն մի տրակտորիստ կատարի իր հերթավոխության պլան-առաջադրանքը:

Գյուղատնտեսական բարդ մեքենաները բարձր արտադրողականությամբ օգտագործելու համար հարկավոր է լուրջ կերպով ըզբաղվել տրակտորիստների, տրակտորային

— 16 —

բրիգադայի բրիգադիրների, կոմբայնավարների և մյուս կադրերի որակավորման հարցերով: Դրա համար պետք է ՄՏ կայաններում կազմակերպել սեմինար պարապմունքներ՝ առանց արտադրությունից կտրվելու, բարձրացնել նրանց որակավորումը և լայն կերպով ուսումնասիրել առաջավոր մեխանիզատորների փորձը, այն խելացի կերպով ներդնել արտադրության մեջ:

Մանր կոլտնտեսությունների միավորման, խոշոր-արտելային տնտեսությունների ըստեղծման վերաբերյալ պարտիայի և կառավարության ձեռնարկած միջոցառումները մեծ հնարավորություններ են բացել հարուստ տեխնիկայի օգտագործման, կոլտնտեսությունների տնտեսական-կազմակերպական ամրապնդման, սոցիալիստական գյուղատնտեսության ու կոլտուրայի հետագա զարգացման համար:

Ռեսպուբլիկայում հաջողությամբ ընթանում է կոլտնտեսությունների խոշորացումը, որը արդեն ցույց է տալիս խոշորացման մեծ առավելությունները: Խոշորացված կոլտնտեսությունները հիմնականում պատրաստ են գարնանացանին: Սակայն, անհրաժեշտ է նշել, որ Բասարգեշարի, Ամասիայի, Ղուկասյանի, Սիսիանի, Կրասնոսելսկի, Գորի-

սի, Արթիկի, Ադինի շրջաններում առանձին կոլտնտեսություններ դեռևս լրիվ չեն նախապատրաստվել գարնան-գլուղատնտեսական աշխատանքներին, դեռ լրիվ չեն ապահովված գարնանացան ցորենի սերմացուով, միանգամայն դանդաղ է ընթանում շաքարյին հացահատիկի փոխանակումը տնտեսավոր սերմացուի հետ, ինչպես և կոլտնտեսություններում արտադրական պլանների կազմման, դաշտավարական բրիգադաներին ու անասնապահական ֆերմաներին արտադրական առաջադրանքներ տալը և նրանց կազմի ճիշտ կոմպլեկտավորումը:

Գարնանացանը հաջողությամբ ավարտելու գործում վճռական նշանակություն ունի աշխատանքի ճիշտ կազմակերպումը կոլտնտեսություններում, դաշտավարական բրիգադաների ամեն կերպ ամրացումը, պարտիայի ու կառավարության դիրեկտիվներն այս հարցում ճիշտ կիրառելը: Ունենալ ամուր կազմակերպված դաշտավարական բրիգադա այդ նշանակում է ստեղծել լայն հնարավորություններ՝ բարձր արտադրողականությամբ օգտագործելու գարնանացանի ընթացքում այնպիսի վճռական ուժ, ինչպիսին հանդիսանում են ՄՏ կայանների պարկը, ինչպես և ճիշտ օգտու-

— 18 —

գործել կոլտնտեսությունում, բրիգադայում եղած հնարավորություններն ու ռեզերվները:

Սակայն, անհրաժեշտ է նշել, որ Ամասիայի, Ղուկասյանի, Ալավերդու, Արթիկի, Ղափանի և այլ շրջանների մի շարք կոլտնտեսություններում աշխատանքի կազմակերպումը գտնվում է ոչ պատշաճ բարձրության վրա. դաշտավարական բրիգադաներում դեռ գոյություն ունի հոսունություն, թույլ է աշխատանքային կարգապահությունը, դեռևս բավականին թվով կոլտնտեսականներ, որոնք չեն կատարում աշխօրերի պարտադիր մինիմումը և այլն:

Աշխատանքի ճիշտ կազմակերպումը կոլտնտեսություններում սեզոնային գործ չէ, այլ դա մշտապես պետք է դրված լինի պարտիական կազմակերպության ուշադրության կենտրոնում:

Գարնանացանը սեղմ ժամկետում ու կազմակերպված անցկացնելու համար վճռական նշանակություն ունի կոլտնտեսություններում, ՄՏ կայաններում, սովխոզներում սոցիալիստական մրցության լայն ծավալումն ու ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքի խելացի կազմակերպումը: Ագիտատորների խնդիրը պետք է կայանա նրանում, որ պարտիական կազմակերպությունը

ների ղեկավարութեամբ գործադրվեն ագի-
տացիոն աշխատանքի բոլոր ձևերն ու մե-
թոդները, անհատական ու խմբակային զը-
րույցների միջոցով, յուրաքանչյուր կոլտըն-
տեսականի, ՄՏ կայանի ու սովխոզի յուրա-
քանչյուր աշխատողի գիտակցութեանը հաս-
ցնել գյուղատնտեսութեան զարգացման
1951 թվ. պլանների կատարման անհրա-
ժեշտութիւնը: Ագիտացիոն աշխատանքն
այնպես պետք է կատարվի, որպեսզի յու-
րաքանչյուր կոլխոզնիկ, ՄՏ կայանի ու սով-
խոզի ամեն մի աշխատող ճիշտ հասկանա
գարնան-գյուղատնտեսական աշխատանքնե-
րին իր մասնակցութեան շափն ու նրա կա-
տարման անհրաժեշտութիւնը, դրանով իսկ
մոբիլիզացնել բոլոր կոլտնտեսականներին,
ՄՏ կայանների ու սովխոզների աշխատող-
ներին՝ գարնանացանն ագրոտեխնիկական
սեղմ ժամկետում կատարելու համար:

Լ. ՇԱՀԲԱԶՅԱՆ

ԴԵՊԻ ԶԿ(Բ)Պ 15-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒԾԱՐԸ

ԵՐԵՎԱՆԻ „ԱՎՏՈՂԵՏԱԼ“ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԿՈԼԵԿՏԻՎԻ ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ռեսպուբլիկայի աշխատավորները Հայաս-
տանի Կոմունիստական (բոլշևիկների) պար-
տիայի 15-րդ համագումարը դիմավորում
են կոլտուրական և տնտեսական շինարա-
րութեան բոլոր բնագավառներում ձեռք բե-
րած նոր, հիանալի հաջողութիւններով: Մեր
արդյունաբերութիւնը և գյուղատնտեսու-
թիւնը հաջողութեամբ կատարեցին հետպա-
տերազմյան ստալինյան հնգամյա պլանը:
Մեծ են նվաճումները նաև կոլտուրայի, գի-
տութեան ասպարեզում, քաղաքների ու գյու-
ղերի բարեկարգման, աշխատավորների բա-
րեկեցութեան բարձրացման գործում:

Կենսագործելով Հայաստանի Կոմունիս-
տական պարտիայի 14-րդ համագումարի
որոշումները, ռեսպուբլիկայի աշխատավոր-
ները արդյունաբերութեան բնագավառում
հնգամյակը կատարեցին դեռ 1949 թվակա-

նին: Արդյունաբերության 1950 թվականի պլանը կատարվեց 103 տոկոսով: Ստալինյան ռալյոնի արդյունաբերական ձեռնարկությունները միայն անցյալ տարի յուրացրին արտադրանքի ավելի քան 30 նոր տեսակների արտադրությունը, այդ թվում՝ հզոր գեներատորների, հիդրոտուրբինների, կաբելի արտադրությունը և այլն: Ստալինյան ռալյոնի արդյունաբերությունն այժմ երկրին տալիս է ավելի քան 200 տեսակի՝ միութենական նշանակություն ունեցող արտադրանք:

Հացահատիկի համախառն բերքը 1950 թվականին խոշոր չափով գերազանցեց 1940 թվականի բերքի մակարդակը: Սոցիալիստական գյուղատնտեսության աշխատողները մեծ եռանդով ձեռնամուխ են եղել ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի 1950 թվականի մայիսի 30-ի՝ Հայկական ՍՍՌ-ում ցորենի արտադրությունն ավելացնելու վերաբերյալ պատմական որոշման կենսագործմանը, որը բազա կհանդիսանա ռեսպուբլիկական հացահատիկի սեփական պաշարով ապահովելու համար:

Ռեսպուբլիկայի աշխատավորները, ամբողջ սովետական ժողովրդի հետ միասին, կազմակերպված կերպով և կրկնապատկեր-

— 22 —

ված եռանդով ձեռնամուխ են եղել 1951 թվականի խնդիրների կենսագործմանը: Արդյունաբերական ձեռնարկությունների, ՄՏ կայանների և սովխոզների կուլեկտիվները, շարունակ հանդես են բերում աշխատանքային հերոսության նորանոր օրինակներ, նորանոր նախաձեռնություններ, իրենց ավանդը մտցնելով մեր սոցիալիստական Հայրենիքի հզորության հետադա ամրապնդման գործում, Հայրենիք, որը խաղաղության պատվարն է ամբողջ աշխարհում:

Երևանի «Ավտոդետալ» գործարանի բանվորների, ծառայողների և ինժեներատեխնիկական աշխատողների կուլեկտիվը դիմել է Հայաստանի արդյունաբերության բոլոր աշխատողներին, կոչ անելով նրանց՝ Հայաստանի Կոմունիստական պարտիայի առաջիկա 15-րդ համագումարը նշանավորել նորանոր հաջողություններով, մտնել մրցության մեջ՝ ի պատիվ համագումարի: Յուրացնելով նոր տեխնիկական, արտադրության մեջ լայնորեն արմատավորելով ստախանովական նովատորներին՝ ընկ. ընկ. Ժ. Շահինյանի, Տ. Սարյանի, Գ. Խրիսիկյանի և մյուս առաջավորների աշխատանքի առաջավոր մեթոդները, գերակատարելով արտադրական

— 23 —

պլանը և տալով արտադրանքի մեծ աճ, գործարանի կոլեկտիվը որոշել է ամրապնդել այդ հաջողութիւնները և հասնել արտադրական նոր հաջողութիւններին:

Ի նշանավորումն Հայաստանի Կոմունիստական պարտիայի առաջիկա Համագումարի, «Ավտոդետալ» գործարանի կոլեկտիվը կանգնել է ստախանովյան հերթափոխի, ստանձնելով հետևյալ պարտավորութիւնները. 1951 թվականի առաջին եռամսյակի արտադրական պլանը բոլոր ցուցանիշներով կատարել ժամկետից 10 օր առաջ, տալ գերազանց որակի արտադրանք: Կոլեկտիվը սլարտավորութիւն է ստանձնել ժամկետից շուտ կատարել կոմունիզմի մեծ կառուցումների պատվերները, յուրացնել նոր դետալների արտադրութիւնը, արմատավորել աշխատանքի առաջավոր մեթոդները, լիովին օգտագործել սարքավորումները, բարձրացնել աշխատանքի արտադրողականութիւնը, գործնական օգնութիւն ցույց տալ զյուզատնտեսութեան աշխատողներին՝ գյուղատնտեսական մեքենաների նորոգումը ժամկետին կատարելու և նոր տեխնիկան յուրացնելու գործում:

«Ավտոդետալ» գործարանի աշխատողների նախաձեռնութիւնը հայրենասիրական նոր

— 24 —

նախաձեռնութիւն է: Այն մեծ խանդավառութեամբ դիմավորեցին ռեսպուբլիկայի արդյունաբերական բոլոր ձեռնարկութիւնների կոլեկտիվները: Նրեանի, Լենինականի և ռեսպուբլիկայի մյուս քաղաքների գործարանների ու ֆաբրիկաների ցեխերում տեղի ունեցան բազմամարդ միտինգներ, որտեղ բանվորները, ծառայողները, ինժեներա-տեխնիկական աշխատողները միահամուռ կերպով որոշեցին մտնել սոցիալիստական մրցութեան մեջ՝ ի պատիվ առաջիկա համագումարի: Նրանք պարտավորվեցին ժամկետից շուտ կատարել համախառն արտադրանքի և ասորտիմենտի պետական արտադրական պլանը, բարձրացնել թողարկվող արտադրանքի որակը, առավելագույն չափով օգտագործել եղած սարքավորումները, մոբիլիզացնել ներքին ռեսուրսները, է՛լ ավելի կատարելագործել տեխնոլոգիական պրոցեսները:

Ի պատիվ առաջիկա համագումարի՝ տասնյակ հարյուրավոր արտադրական բրիգադաներ ու հերթափոխութիւններ ստախանովյան հերթափոխի են կանգնել և պայքարում են ստանձնած պարտավորութիւնները ժամկետից շուտ կատարելու համար: Աշխատելով կրկնապատկված եռանդով, արդյունա-

— 25 —

րերական ձեռնարկութիւնների կոլեկտիվները արդեն ձեռք են բերել առաջին հաջողութիւնները եռամսյակի պլանների կատարման, էլեկտրաէներգիայի, վառելիքի և այլ նյութերի տնտեսման գործում: Ագիտատորների խնդիրն է օգնել պարտիական կազմակերպութիւններին դիտավորելու աշխատավորների հայրենասիրական նոր նախաձեռնութիւնը, ուղղութիւն տալ արտադրական վերելքին՝ նոր նվաճումներ ձեռք բերելու համար:

Ագիտատորների խնդիրն է՝ ամենից առաջ, մասսաներին լայնորեն պարզաբանել «Ավտոդետալ» գործարանի աշխատողների նախաձեռնութիւնը, արտադրական ձեռնարկութեան կոլեկտիվի յուրաքանչյուր անդամի գիտակցութեանը հասցնել այն, որ արձագանքելով «Ավտոդետալ» գործարանի աշխատողների դիմումին, մտնելով սոցիալիստական մրցութեան մեջ, դրանով իսկ նա իր ավանդն է ներդնում մեր Հայրենիքի հզորութեան հետագա ամրապնդման գործում:

Արդյունաբերական ձեռնարկութիւնների ցեխերում, ագրեգատներում հարյուրավոր ագիտատորներ լայնորեն մասսայականացնում են «Ավտոդետալ» գործարանի աշխատողների կոչը, կազմակերպելով զրույցներ:

— 26 —

Այդ զրույցների ընթացքում ագիտատորները յուրաքանչյուր աշխատողի ուշադրութիւնը կենտրոնացնում են այն բանի վրա, որ անհրաժեշտ է ժամկետից շուտ կատարել պետական առաջադրանքները, բարձրացնել աշխատանքի արտադրողականութիւնը, օգտագործել եղած ունեւորւմները՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր ձեռնարկութեան հնարավորութիւնները, գիտակցական վերաբերմունք հանդես բերել դեպի աշխատանքը: Բոլշևիկյան ագիտատորները ճշմարտացի խոսքով և անմիջական աշխատանքով մասսաներին մոբիլիզացնում են ստանձնած պարտավորութիւնները կատարելու համար:

Ագիտատորների խնդիրն է՝ լայն դատարակչական աշխատանք ծավալել սոցիալիստական մրցութեան համար, մրցութեան մեջ ընդգրկել կոլեկտիվի ամեն մի անդամի, օգնել յուրաքանչյուրին գիտակցելու իր դերը ընդհանուր գործում, ճիշտ հաշվի առնելու իր ուժերն ու հնարավորութիւնները պարտավորութիւններ ստանձնելիս, օգնել կոլեկտիվի յուրաքանչյուր անդամին յուրացնելու աշխատանքի նոր մեթոդները:

Ամեն մի բանվոր, պարտավորութիւն ստանձնելով, մտածում է ամբողջ կոլեկտի-

վի մասին, նա շահագրգռված է իր կողքին աշխատողների, բրիգադայի, ցեխի աշխատանքով, շահագրգռված է այն բանում, որ բոլորը լավ աշխատեն: Անհրաժեշտ է, որ ագիտատորը հաշվի առնի մրցության հրապարակայնության նշանակությունը և հասարակական ներգործման ուժը: Անհրաժեշտ է լայնորեն անցկացնել արտադրական խորհրդակցություններ, բանվորական ժողովներ, որտեղ քննության առնել ստանձնած պարտավորությունների կատարման վերաբերյալ հարցեր, քննադատության ենթարկել այդ գործում եղած թերությունները, հասարակական ներգործման միջոցով վերացնել եղած բոլոր խոչընդոտները:

Ստանձնած պարտավորությունների կատարման ամենօրյա ստուգումը մրցության հաջողության գրավականն է: Պատի թերթերի, «Կայծակ» թերթիկների, պատվոտախառնների, լոզունգների, պլակատների միջոցով և այլ ձևերով ագիտատորները պետք է ամեն օր ցույց տան առաջիկա համագումարին նվիրված մրցության հաջողությունը, նրա ընթացքը: Նրանք հմտորեն պետք է պատմեն աշխատանքի նոր մեթոդների մա-

— 28 —

սին, հանդես բերվող նորանոր նախաձեռնությունների մասին: Արտադրության առաջավորների փորձի մասսայականացումը մեծ չափով օգնում է հետ մնացողներին առաջ մղելու գործին: Ագիտատորները պարտավոր են ուսումնասիրել, ամփոփել և լայնորեն մասսայականացնել առաջավորների փորձը:

Թողարկվող արտադրանքի որակը բարձրացնելու, սարքավորումն ու տեխնիկան լիովին օգտագործելու, աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացնելու և այլ գործերով ստանձնած պարտավորությունների կատարումը պահանջում է, որ աշխատողները օրավուր բարձրացնեն իրենց տեխնիկական պատրաստվածությունը: Անհրաժեշտ է, որ ագիտատորները մշտապես պարզաբանեն տեխնիկական ուսուցման, տեխմինիմումին տիրապետելու դերն ու նշանակությունը:

«Ավտոդետալ» գործարանի աշխատողների կողին արձագանքեցին նաև գյուղի աշխատավորները: Նրանք պարտավորություն են ստանձնել ագրոտեխնիկական բարձր մակարդակով և ժամկետին անցկացնել գարնանացանը: Գյուղական ագիտատորների

խնդիրն է «Ավտոդետալ» գործարանի աշխատողների կողմ հասցնել յուրաքանչյուր կոլխոզնիկի, ՄՏ կայանի և սովխոզի յուրաքանչյուր աշխատողի, մորիլիզացնել գյուղի աշխատողներին նոր նվաճումների հասնելու համար:

Հայաստանի Կոմունիստական (բոլշևիկների) պարտիայի առաջիկա 15-րդ համագումարը մեծ իրադարձություն է ռեսպուբլիկայի աշխատավորների կյանքում: Համագումարը արժանավայել կերպով, նոր նվաճումներով դիմավորելը ռեսպուբլիկայի աշխատավորների պատվի գործն է:

Մ. ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ՆՅՈՒԹԵՐ ՉՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԻ ՄԻԿՈՅԱՆԻ ՌԱՅՈՒՆԸ

1950 թվականին Հայկական ՍՍՌ կառավարության որոշմամբ Նրևանում կազմակերպվեց նոր՝ թվով 5-րդ ռայոնը, որը կոչվեց հայ ժողովրդի հարազատ զավակ ընկ. Ա. Ի. Միկոյանի անվամբ:

Միկոյանի անվան ռայոնը ընդգրկում է Արաբկիր, Զեյթուն, Կիրզա, Կամարակ, Նորքավանները և Նորքի նորակառույցները: Բացի Նորքից, մնացած բոլոր ավանները, ըստ եղծվել են սովետական իշխանության տարիներին, ըստ որում Զեյթուն, Կիրզա, Կամարակ ավաններն ընդամենը 3—4 տարվա պատմություն ունեն:

Օր-օրի փոխվում է ռեսպուբլիկայի մայրաքաղաքի այդ նոր ռայոնի տեսքը, բարձրանում են բնակելի շենքեր, կառուցվում են

դպրոցներ, ակումբներ, բժշկական, կուլտուրական և այլ հիմնարկներ, բացվում են նոր փողոցներ:

Ռայոնում առանձնապես մեծ թափով են աճում արտադրական ձեռնարկությունները: Ընդամենը մի քանի տարի առաջ քաղաքի այդ մասում կային միայն մի քանի արտեղներ՝ աշխատանքի իրենց տնայնագործական եղանակներով: Այժմ Միկոյանի ռայոնում կան տասնյակ արդյունաբերական ձեռնարկություններ: Այդ ձեռնարկություններից են ժամացույցի գործարանը, որի արտադրած ժամացույցները կարելի է տեսնել ոչ միայն մեր ռեսպուբլիկայի, այլև Միության շատ քաղաքների ու գյուղերի աշխատավորների բնակարաններում: 1948 թվականին շահագործման հանձնվեց Արաբկիրի սարահարթում կառուցված Կահույքի ֆաբրիկան, որի արտադրած գեղեցիկ շիֆաներկաները, բուֆետները, գրապահարանները, սեղանները, աթոռները և այլ կահույքը զարգարում են Երևանի աշխատավորների բնակարանները: Ռայոնում կառուցվել է Շամպայն գինիների գործարան, որը արտադրում է բազմա-

— 32 —

պիսի բարձրորակ գինիներ: Շուտով նրաներքնահարկերից դուրս կգա Հայաստանի առաջին շամպայնը:

Այժմ ռայոնում կառուցվում են մի քանի արդյունաբերական նոր ձեռնարկություններ, լայնացվում ու հզորացվում են եղած ձեռնարկությունների կարողությունները: Մոտ ժամանակներս շահագործման կհանձնվեն էլեկտրալամպերի գործարանը, «Հայպանիրտրեստ»-ի սառցարանը, կսկսվեն նաև մի քանի այլ ձեռնարկությունների շինարարական աշխատանքները:

Ռայոնի բոլոր նորակառույց ավանները ստացել են էլեկտրական էներգիա:

Վերջին երեք տարիների ընթացքում ռայոնում խոշոր չափերով ընդարձակվեց ժողովրդական կրթության ցանցը: 1946—1947 ուսումնական տարում եղած 5 դպրոցների փոխարեն այժմ գործում են 5 միջնակարգ, 4 յոթնամյա, 2 տարրական և 2 քաներիտ դպրոցներ, որոնցում սովորում է 12.000 աշակերտ, այսինքն երեք տարի առաջ ռայոնի դպրոցներում սովորողների թվից մոտ 6 անգամ ավելի:

— 33 —

Միայն անցած տարվա ընթացքում ուսյո-
նում կառուցվեցին ընդառձակ, հարմար ու
գեղեցիկ դպրոցական 4 շենք:

Ամբողջ մայրաքաղաքի հետ Միկոյանի
անվան ուսյոնը ապրում է կուլտուրական ե-
ռուն կյանքով: Բնակչության կուլտուրական
սպասարկման համար վերջին երեք տարի-
ների ընթացքում ուսյոնում ստեղծվել են 6
գրադարան, որոնցից 3 մասսայական և 3
մանկական, 25 հազար գրքային ֆոնդով, 3
ակումբ, կուլտուրայի 2 տուն, 3 խոշոր կինո-
թատրոն, որոնց ղաճիճներում բացի կինո-
նկարներից, ուսյոնի բնակիչները դիտում են
նաև ներկայացումներ, լսում են համերգներ,
դասախոսություններ և այլն:

Միկոյանի ուսյոնում գտնվում են մի
շարք դիտա-հետազոտական հիմնարկներ՝
Շինանյութերի ինստիտուտը Բուսաբանական
ինստիտուտը, Բուսաբանական այգին, Կեն-
դանաբանական այգին և այլն:

Մեր պետությունը ոչ մի միջոց չի խնա-
ջում քաղաքի նորաստեղծ ուսյոնի բնակչու-
թյան առողջապահության գործի համար:

— 34 —

Ռուսյոնի ընդարձակման, բնակելի նոր տվան-
ների կառուցմանը զուգահեռ լայնանում է
նրա բուժհիմնարկների ցանցը: Այսպես,
1947 թվականին Արաբկիրում կար միայն
առողջապահական 2 օբեկտ՝ բուժարանը և
մանկական կոնսուլտացիան, իսկ այժմ ու-
սյոնում գործում են 21 բուժհիմնարկներ՝ 277
բժշկա-սանիտարական աշխատողներով, 2
պոլիկլինիկա, հիվանդանոց, ծննդատուն, 6
առողջապահական կայան, շտապ օգնու-
թյան կայան և այլն:

Ահա այսպիսին է, ընդհանուր գծերով,
այսօր Երևանի՝ ընկ. Միկոյանի անունը
կրող նորաստեղծ ուսյոնը: Իսկ ինչ վերաբե-
րում է նրա ապագային, ապա մոտակա տա-
րիներին նա կդառնա մայրաքաղաքի բարե-
կարգ, գեղեցիկ, կուլտուրական բուռն կյան-
քով ապրող ուսյոններից մեկը, որը լրիվ չա-
փով կբավարարի կոմունիստական հասա-
րակակարգում ապրող սովետական մարդ-
կանց բոլոր պահանջները:

Կոմիտասի փողոցը, որը քաղաքի 3-րդ
շրջանային փողոցի մի մասն է կազմում և
ունի 50 մետր լայնություն, երկու տարուց
հետո կդառնա Երևանի ամենադեղեցիկ փո-

— 35 —

ղոցներից մեկը, նրանով կանցնեն տրամվայը, տրոլեյբուսը, ավտոբուսները: Մոտիկ տարիներին կառուցվելու են նաև մի շարք ուրիշ ընդարձակ ու բարեկարգ փողոցներ, որոնց երկու կողմերին կբարձրանան նոր բազմահարկ բնակելի տներ ու հասարակական շենքեր:

Ռայոնում գտնվող Հաղթանակի կուլտուրայի և հանգստի պարկը, որտեղ վեր և խոյանում հայ ժողովրդի մեծ ազատարար, հաղաթ Ստալինի հույակապ մոնումենտ-քանդակը, դարձել է մայրաքաղաքի աշխատավորների սիրելի վայրերից մեկը:

Հ. ԱԶԻԶՐԵԿՅԱՆ

ԻՆՉ ՈՐՈՇԵՑ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՌԱՋԻՆ ՍԵՍԻԱՆ

Ներկայումս սովետական ժողովրդի և ամբողջ աշխարհի պրոգրեսիվ մարդկության ուշադրության կենտրոնում են գտնվում Գերմանական Դեմոկրատական Ռեսպուբլիկայի մայրաքաղաք Բեռլինում կայացած Խաղաղության Համաշխարհային Խորհրդի առաջին սեսիայի որոշումները, որոնք պատմական բացառիկ նշանակություն ունեն նոր պատերազմի ամերիկա-անգլիական հրձիգների մեքենայությունների դեմ թուրք երկրների աշխատավորներին մոբիլիզացնելու և համաշխարհային նոր պատերազմի սպառնացող վտանգը կանխելու գործում:

Ինչպես հայտնի է, 1950 թվականի նոյեմբերի 16—22-ը Լեհական ժողովրդական ռեսպուբլիկայի մայրաքաղաք Վարշավայում կայացավ Խաղաղության կողմնակիցների Համաշխարհային երկրորդ կոնգրեսը, որին

մասնակցում էին աշխարհի 81 երկրների 2065 ներկայացուցիչները: Կոնգրեսը ստեղծեց խաղաղության Համաշխարհային խորհուրդ, որի հիմնական խնդիրն է հանդիսանում խաղաղության գործի պաշտպանությունը ամբողջ աշխարհում:

Խաղաղության Համաշխարհային խորհուրդը իր առաջին սեսիան մտադիր էր անցկացնել Շվեյցարիայի Ժնև քաղաքում, սակայն խաղաղության կողմնակիցների համաշխարհային շարժման թափից ու ծավալից ահաբեկված ու գազազած ամերիկա-անգլիական իմպերիալիստների թելադրանքով «անկախ» ու «դեմոկրատական» Շվեյցարիայի կառավարությունը թույլ չտվեց, որ սեսիան կայանա այդ երկրում: Այստեղ պետք է նշել նաև, որ ամերիկա-անգլիական իմպերիալիստների լկտիությունը հասավ այն աստիճանին, որ խաղաղության Համաշխարհային խորհրդի նախագահ, ժամանակակից մեծագույն գիտնականներից մեկին՝ Ժուլիո-Կյուրիին թույլ չտվեցին տրանզիտով Արևմտյան Գերմանիայի տերիտորիայով անցնելու դեպի Բեռլին և մասնակցելու խորհրդի սեսիային: Խաղաղության Համաշխարհային խորհրդի խնդրանքով Գերմանական Դեմոկրատական Թեսպուբլիկայի կառավարությունը մեծ հա-

— 38 —

ճուշդով հյուրընկալեց սեսիայի մասնակիցներին: Փետրվարի 21-ին, հանդիսավոր իրադրության մեջ, Բեռլինում բացվեց խաղաղության Համաշխարհային խորհրդի առաջին սեսիան:

Սեսիան քննության առավ և հաստատեց երկու հիմնական հարց. խաղաղության Համաշխարհային խորհրդի փոխնախագահ Պյետրո Նեննիի (Իտալիա) ղեկուցումը «խաղաղության կողմնակիցների Համաշխարհային երկրորդ կոնգրեսում մշակված ծրագրի իրագործումը» թեմայով և խորհրդի Բյուրոյի անդամ Իվ Ֆարժի ղեկուցումը՝ «Գերմանական և Ճապոնական պրոբլեմների խաղաղ լուծումը» թեմայով:

Պյետրո Նեննին իր ղեկուցման մեջ նշեց, թե ինչպես աշխարհի բոլոր ժողովուրդները մեծ խանդավառությամբ ողջունեցին խաղաղության կողմնակիցների Համաշխարհային երկրորդ կոնգրեսի որոշումները և մասնավորապես «Միավորված Ազգերի Կազմակերպությանն ուղղված դիմումը», ուր առաջարկվում էր խաղաղ կերպով կարգավորել կորեական պրոբլեմը՝ այնտեղից դուրս բերել բոլոր օտարերկրյա զորքերը և Կորեայի

— 39 —

ներքին հարցերի լուծումը թողնել իրեն՝ կո-
րեական ժողովրդին, կիրառել այն բոլոր
միջազգային համաձայնագրերը, որոնք ար-
դելում են Գերմանիայի և Ճապոնիայի վե-
րառազմականացումը և պահանջում են
հաշտության պայմանագիր կնքել այդ եր-
կրրների հետ, վերջ տալ բռնի ուժով ժողո-
վուրդներին գաղութային կախման մեջ պա-
հելու փորձերին և ռասայական խտրակա-
նությանը և մի շարք այլ առաջարկներ,
որոնց նպատակն է կանխել ագրեսիայի որևէ
հնարավորություն ու ապահովել խաղաղու-
թյունն ամբողջ աշխարհում:

Ինչպես ղեկուցողը, այնպես էլ խաղաղու-
թյան Համաշխարհային Խորհրդի մյուս ան-
դամները սեսիայի ամբիոնից հայտարարե-
ցին, որ այդ դիմումի մեջ առաջադրված ա-
ռաջարկներից ոչ մեկը չի ընդունվել ոչ
Միավորված Ազգերի Կազմակերպության
Անվտանգության Խորհրդի, ոչ էլ Գլխավոր
Ասամբլեայի կողմից: Ընդհակառակը, ամե-
րիկյան իմպերիալիստների թելադրանքով
ՄԱԿ-ը, առանց տատանվելու, ավելի բար-
դացրեց դրությունը, ընդունելով իր այն
խայտառակ զրպարտիչ որոշումը, որով Զի-

— 40 —

նաստանին մեղադրում է ագրեսիայի մեջ
այն դեպքում, երբ ժողովրդական Զինաս-
տանը կամավորների միջոցով աջակցելով
ազատագրական արդարացի պատերազմ
մղող կորեական ժողովրդին՝ իրագործում է
իր սրբազան իրավունքը՝ պաշտպանելու իր
սահմանները:

Իվ Ֆարժը (Ֆրանսիա), ինչպես և նրա ղե-
կուցման առթիվ ելույթ ունեցողները, փաս-
տերով մերկացրին ամերիկա-անգլիական
իմպերիալիստների մեքենայությունները Ա-
րևմտյան Գերմանիայում և Ճապոնիայում,
այդ երկրները վերառազմականացնելու և
նրանց ժողովուրդներին Սովետական Միու-
թյան ու ժողովրդական դեմոկրատիայի եր-
կրրների դեմ նախապատրաստվող պատե-
րազմում թնդանոթի միս դարձնելու ասպա-
րեզում:

Խաղաղության Համաշխարհային Խորհրդ-
դի սեսիան իր փետրվարի 25-ի երեկոյան
նիստում միահամուռ կերպով ընդունեց Դի-
մում հինգ մեծ տերությունների միջև Խա-
ղաղության Պակտ կնքելու մասին և քանաձև

— 41 —

Միավորված Ազգերի Կազմակերպության
մասին:

Խաղաղության Պակտ կնքելու մասին դի-
մումի մեջ ասված է.

«Արձագանքելով ամբողջ աշխարհի մի-
լիոնավոր մարդկանց ձգտումներին, ինչպի-
սին էլ որ լինի նրանց կարծիքը համաշխար-
հային պատերազմի վտանգ առաջացնող
պատճառների մասին,

հանուն խաղաղության ամրապնդման և
միջազգային անվտանգության ապահովման,
մենք պահանջում ենք Խաղաղության Պակ-
տի կնքում հինգ մեծ տերությունների՝ Ամե-
րիկայի Միացյալ Նահանգների, Սովետա-
կան Միության, Չինական Ժողովրդական
Ռեսպուբլիկայի, Մեծ Բրիտանիայի և Ֆրան-
սիայի միջև:

Մենք Խաղաղության Պակտ կնքելու նպա-
տակով հանդիպելուց մեծ տերություններից
որևէ մեկի կառավարության հրաժարվելը
կդիտենք, որպես այդ կառավարության ագ-
րեսիվ դիտավորությունների վկայություն:

Մենք բոլոր խաղաղասեր երկրներին կոչ
ենք անում պաշտպանել Խաղաղության

— 42 —

Պակտ կնքելու վերաբերյալ պահանջը,
Պակտ, որը բաց լինի բոլոր պետություն-
ների համար:

Մենք դնում ենք մեր ստորագրություն-
ները այդ դիմումի տակ և կոչ ենք անում
այն ստորագրելու բարի կամքի բոլոր մարդ-
կանց ու բոլոր կազմակերպություններին, ո-
րոնք ձգտում են խաղաղության ամրա-
պնդմանը:

Ինչպես տեսնում ենք, Խաղաղության Հա-
մաշխարհային Խորհուրդը, աշխարհի բո-
լոր ժողովուրդների միասնական կամքն ար-
տահայտող այդ իսկական համաշխարհային
կազմակերպությունը ներկա ժամանակա-
շրջանի ամենահիմնական խնդիրը համա-
րում է հինգ մեծ տերությունների՝ Սովետա-
կան Միության, Չինական Ժողովրդական
Ռեսպուբլիկայի, Ամերիկայի Միացյալ Նա-
հանգների, Մեծ Բրիտանիայի և Ֆրանսիայի
միջև Խաղաղության Պակտի կնքումը: Եվ
դա միանգամայն հասկանալի է: Զե՞ որ
այդ հինգ պետությունները, առանձնահա-
տուկ դեր խաղալով միջազգային կյանքում,
կրում են գլխավոր պատասխանատվությունը
խաղաղության պահպանման համար: Աշ-

— 43 —

խարհի բոլոր ժողովուրդները քաջ գիտեն,
որ երբ երկրորդ Համաշխարհային պատե-
րազմից հետո, և դեռ այդ պատերազմի ըն-
թացքում, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների
ու Անգլիայի ղեկավարող ռեակցիոն շեր-
ջանները ստեղծեցին բլոկ՝ ջախջախված
հիտլերյան ֆաշիզմի ու ճապոնական ռազ-
մամուլների փոխարեն աշխարհը տիրելու և
նրա վրա իրենց գիշատիչ տիրապետությանը
հաստատելու ցնորամիտ ձգտումներով, երկ-
րագնդի վրա նորից կախվեց պատերազմի
վտանգը, այս անգամ պատերազմի գլխավոր
օջախները Բեռլինից ու Տոկիոյից փոխադր-
վեցին Վաշինգտոն և Լոնդոն:

Բոլոր խաղաղասեր ժողովուրդները, հա-
ժախմբվելով խաղաղության մեծ պատվար
ու ավանգարդ Սովետական Միության շուր-
ջը, լայն կամպանիա ծավալեցին խաղաղու-
թյանը սպառնացող վտանգը կանխելու և
խաղաղության ու անվտանգության գործը
ապահովելու համար:

Խաղաղության Համաշխարհային Խորհրդի
կարևոր բանաձևերից մեկն էլ Միավորված
Ազգերի Կազմակերպության մասին ընդու-
նած բանաձևն է: Այդ բանաձևում ասված է.

— 44 —

«Խաղաղության Համաշխարհային Խոր-
հուրդը արձանագրեց, որ ՄԱԿ-ը չի պատաս-
խանել Համաշխարհային երկրորդ Կոնգրե-
սի Դիմումին, կարծես թե խաղաղու-
թյան պաշտպանության վերաբերյալ հարյուր մի-
լիոնավոր մարդկանց ներկայացուցիչներին
առաջարկները իրեն չեն վերաբերում:

Այդ դիմումն ընդունելու ժամանակվանից
ի վեր Միավորված Ազգերի Կազմակերպու-
թյունը շարունակել է խաբել այն հույսերը,
որ ժողովուրդները դրել էին նրա վրա, և
ծայրահեղության հասավ իր այն բանա-
ձևում, որով դատապարտում է Զինաստա-
նին որպես «ագրեսորի»:

Նա վավերացրել և իր հեղինակությամբ
քողարկում է ամերիկյան ղինված ուժերի
կողմից Կորեայի համարյա մեկ միլիոն
մարդկանց՝ ծերունիների, կանանց և երե-
խաների ոչնչացումը, որոնք ճզմվել կամ
այրվել են իրենց քաղաքների և գյուղերի
փլատակների տակ»:

Խաղաղության Համաշխարհային Խորհուր-
դը որոշեց Միավորված Ազգերի Կազմակեր-
պություն ուղարկել մի շարք երկրների ա-
կանավոր հասարակական և կուլտուրական
գործիչների դելեգացիա և այդ դելեգացիային՝

լիազորեց Միավորված Ազգերի Կազմակերպութեանից պահանջելու՝

«1. Քննարկել խաղաղության կողմնակիցների Համաշխարհային Կոնգրեսի Դիմումի զանազան կետերն ու խաղաղության Համաշխարհային Խորհրդի զանազան բանաձևերը և իր կարծիքը արտահայտել դրանց մասին»:

2. Վերադառնալ այն դերին, որը նրան հատկացրել է Կանոնադրությունը, որպեսզի դառնա կառավարությունների միջև համաձայնության վայր, և ոչ թե որևէ տիրապետող խմբի գործիք»:

Խաղաղության Համաշխարհային Խորհուրդը, արտահայտելով ամբողջ աշխարհի պրոգրեսիվ մարդկության կամքը, հայտարարում է, որ «սույն գործողությունը կպաշտպանվի հարյուր միլիոնավոր տղամարդկանց և կանանց կողմից, որոնք իրավունք ունեն աշակուրջ կերպով հետևելու, որպեսզի գերագույն միջազգային օրգանները շղակաճանեն խաղաղությունը պահպանելու իրենց խնդրին»:

Խաղաղության Համաշխարհային Խորհուրդի առաջին սեսիան ընդունեց խոշոր նշանակություն ունեցող մի շարք այլ բանաձևեր, ինչպես օրինակ գերմանական, ճապոնական, և կորեական հարցերի խաղաղ կարգավոր-

— 46 —

ման մասին, Միավորված Ազգերի Կազմակերպության այն որոշման մասին, որը անարդարացիորեն Չինական ժողովրդական ռեսպուբլիկային դատապարտում է որպես «ագրեսոր» Կորեայում, գաղութային և կախյալ երկրներում խաղաղության համար մղվող պայքարի մասին, «խաղաղություն» ժողովրդի, խաղաղության միջազգային մրցանակների և այլ հարցերի մասին:

Սեսիան ելնելով խաղաղության կողմնակիցների Համաշխարհային երկրորդ կոնգրեսի ցուցումներից, որոշեց ընդլայնել խաղաղության Համաշխարհային Խորհրդի կազմը, այնտեղ լրացուցիչ կարգով ընտրելով 38 նոր անդամների:

Այժմ բոլոր երկրների ժողովուրդների սեփականությունն են դարձել ամբողջ պրոգրեսիվ մարդկության մեծ առաջնորդ և ուսուցիչ ընկեր Ստալինի ցուցումներն այն մասին, որ «խաղաղությունը կպահպանվի և կամրապնդվի, եթե ժողովուրդները խաղաղության պահպանման գործը վերցնեն իրենց ձեռքը և այն պաշտպանեն մինչև վերջը: Պատերազմը կարող է դառնալ անխուսափելի, եթե պատերազմի հրձիգներին հաջողվի կեղծիքով մոլորեցնել ժողովրդական մաս-

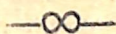
— 47 —

սաներին, նրանց խաբել և նրանց ներգրավել համաշխարհային նոր պատերազմի մեջ: Ուստի խաղաղության պահպանման համար լայն կամպանիան, որպես պատերազմի հրձիգների հանցավոր մեքենայությունների մերկացման միջոց, այժմ առաջնակարգ նշանակություն ունի»:

Կենսագործելով մեծ առաջնորդ ընկեր Ստալինի պատմական ցուցումները, սովետական ժողովուրդը նորանոր նվաճումներ ձեռք կբերի աշխատավոր մարդկության խաղաղության ու անվտանգության մեծ գործի հաստատուն պատվար Սովետական Միության միջազգային դիրքերի է՛լ ավելի ամրապնդման համար մղվող պայքարում:

Հ. ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

Հայպետհրատի հրատարակությամբ լույս են տեսել:

ՕՐԵՆՔՆԵՐ ԵՎ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ Սովետական կնոջ իրավունքների մասին: 71 էջ, գինը 1 ռ. 20 կոպ.:

Ի. ԳՐԻՇԱՇՎԻԼԻ.— Բանաստեղծություններ: 279 էջ, գինը 8 ռ. 75 կոպ.:

ՏԻՐԱՆ ԹՈՒՄԻԿՅԱՆ.— Նորարարության ուղիով: 32 էջ, գինը 50 կոպ.:

ՏԻՄՈՅԵՅ ԱԴԵՆ.— Իմ փորձը: 34 էջ, գինը 65 կոպ.:

Ա. ԲԱՂԴՍՍՐՅԱՆ.— Ռեսպուբլիկայի առաջավոր ՄՏ կայանը: 49 էջ, գինը 80 կոպ.:

ԱԼ. ՄԱՆԱՍՅԱՆ.— Գյուղատնտեսական կենդանիների անպտղությունը և պայքարը նրա դեմ: 88 էջ, գինը 1 ռ. 50 կոպ.:

Ա. Ա. ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ.— Ինչպես ֆանտանցիները ստացան յուրաքանչյուր հեկտարից 16 ցենտներ կորեկաճի սերմ: 20 էջ, գինը 30 կոպ.:

Պատասխանատու խմբագիր՝
Ռ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԳԻՆԸ 50 ԿԱԳ.

Отдел Пропagанды и агитации ЦБ КН(б)
Армении
БЛОКНОТ АГИТАТОРА
№ 5 1951 г.

Վ.Ֆ. 00961

Պատվեր № 193

Տիրաժ 10.000

Հայաստանի Կոմկուսի կարգադրության № 2 տպարան,
Երևան